

Školský vzdelávací program

FAREBNÝ SVET

Názov ŠkVP	Farebný svet
Stupeň vzdelania	predprimárne vzdelanie
Vyučovací jazyk	slovenský
Forma výchovy a vzdelávania	poldenná/celodenná
Dĺžka výchovy a vzdelávania	1 – 5 rokov
Druh školy	Materská škola
Zriadovateľ	Mesto Banská Bystrica
Predkladateľ	Materská škola Nová 2, Banská Bystrica 974 04
Riaditeľ školy	Mgr. Svetlana Svetlíková
Kontakt	048/ 4230416 ms.nova@banskabystrica
Členovia tvorivého tímu	Mgr. Svetlana Svetlíková Mgr. Monika Bugáň Geffertová Mgr. Anna Styková Mgr. Simona Rajnohová
Dátum prerokovania v pedagogickej rade	30. 8. 2024
Dátum prerokovania v rade školy	
Dátum vydania	1. septembra 2024
Dátum schválenia zriadovateľom	
Platnosť dokumentu od	1. septembra 2024
Za materskú školu: Podpis:	Mgr. Svetlana Svetlíková
Za zriadovateľa: Podpis:	

OBSAH

1 Vymedzenie cieľov a poslania výchovy a vzdelávania.....	4
1.1 Ciele výchovy a vzdelávania.....	4
1.2 Vlastné ciele materskej školy.....	4
1.3 Poslanie našej materskej školy	7
1.4 Zameranie materskej školy.....	9
1.5 Krúžková činnosť a sezónne aktivity.....	11
2. Dĺžka štúdia a forma výchovy vzdelávania.....	14
3. Učebné osnovy.....	15
4. Osobitosti výchovy a vzdelávania detí so zdravotným znevýhodnením a detí s nadaním.....	19
5. Vnútorňý systém kontroly a hodnotenia detí.....	21
Zoznam použitej literatúry.....	23
Zoznam príloh.....	24

1 Vymedzenie cieľov a poslania výchovy a vzdelávania

1.1 Ciele výchovy a vzdelávania

Hlavným cieľom výchovy a vzdelávania v materskej škole je dosiahnutie optimálnej kognitívnej, senzomotorickej a sociálno-citovej úrovne ako základu pre školské vzdelávanie v základnej škole a pre život v spoločnosti. Jedným zo všeobecných cieľov je podporovať rozvoj komunikačných kompetencií, matematických kompetencií a kompetencií v oblasti vedy a techniky, digitálnych kompetencií, kompetencií učiť sa, riešiť problémy, tvorivo a kriticky myslieť, sociálnych a personálnych kompetencií, občianskych kompetencií a pracovných kompetencií (ŠVP pre predprimárne vzdelávanie, 2015).

1.2 Vlastné ciele materskej školy

Cieľom našej materskej školy je uplatňovať filozofiu osobnostne orientovanej predškolskej výchovy zameranej na rozvoj prosociálneho správania, osobnostných hodnôt a pohybových zručností dieťaťa. Tento model vznikol vyústením interakcionalistických teoretických prístupov, ktoré vysvetľujú psychický vývin človeka ako proces interakcie vrodenej dispozícií a faktorov prostredia (Lipnická, 2011).

Základné ciele predprimárneho vzdelávania v modeli osobnostne orientovanej predškolskej výchovy (Kosová, 2007):

- celostný rozvoj osobnosti dieťaťa so zameraním na individuálne možnosti a schopnosti dieťaťa,
- zoznámenie sa dieťaťa so životom v spoločnosti s dôrazom na kooperáciu,
- príprava dieťaťa na vstup do primárneho vzdelávania v základnej škole.

Dôležité atribúty (Opravilová, 1998):

- Vzťah k dieťaťu (láska k dieťaťu, úcta k jeho osobnosti, dôvera v jeho schopnosti, empatický prístup zo strany učiteľa).
- Vzťah k rodine (partnerský vzťah, neformálna komunikácia, spoluúčasť na vzdelávacom procese, pravidelný infoservis, otvorená spolupráca).
- Vzťah materskej školy k počiatočnému vzdelávaniu (materská škola je most plynulého prechodu dieťaťa z nezáväzného hrového detstva k systematickému vzdelávaniu).

- Hra a situačné učenie (tvorivá hra, experimentovanie, imitácia, dramatizácia...).
- Alternatívnosť (variabilita obsahu, metód, organizácie, eliminácia uniformity, heterogenita, participácia odborníkov na edukačnom procese).
- Individualizácia (rešpektovanie dispozície dieťaťa, diferencovanie cieľov, metód, stratégií, vytváranie optimálnych podmienok pre sebarozvoj dieťaťa).
- Samostatnosť, tvorivosť (iniciatíva, aktivita, samostatné rozhodovanie a zodpovednosť za vlastné konanie, priaznivá socioklíma, rozvoj fantázie, zmyslového vnímania, humor, atmosféra dôvery a spolupráce).

Tradičné princípy ako základ osobnostne orientovanej predškolskej výchovy
(Bruceová,1996):

- Detstvo je považované za plnohodnotnú súčasť života, nie je len prípravou na dospelosť.
- Dieťa je dôležité ako celok (podľa potreby zapájať do výchovy aj adekvátnych odborníkov).
- Učenie nemožno rozškatuľkovať(všetko so všetkým súvisí).
- Vnútoraná motivácia zohráva veľký význam.
- Sebadisciplíny sa najlepšie učí v priebehu hier.
- Slovom L. S. Vygotského T. Bruceová vyzdvihuje dôležitosť zóny aktuálneho rozvoja dieťaťa a zóny najbližšieho rozvoja dieťaťa a dáva dôraz na špecifické obdobia detstva.
- Výchovu a vzdelávanie je potrebné začať od toho čo dieťa vie.
- Dieťa má svoj vlastný vnútorný život.
- Prioritou sú ľudské vzťahy.

Východiskom našich cieľov je jedinečnosť dieťaťa, aktívne učenie sa prostredníctvom vlastnej skúsenosti v interakcii so sociálnou skupinou. Ciele výchovy a vzdelávania v našej materskej škole vychádzajú z koncepčného zámeru rozvoja materskej školy a zo zamerania materskej školy.

Ciele školy implementované do výchovy a vzdelávania so zameraním na dieťa:

- Vedomosti, schopnosti, zručnosti získavať prostredníctvom zážitkového učenia sa.
- Uplatňovať vzájomnú pomoc, ochotu poradiť si, priateľskú komunikáciu,

dodržiavať dohodnuté pravidlá správania sa.

- Prejavovať radosť, spolupatričnosť s ostatnými deťmi na oslave narodenín.
- Rozvíjať kognitívne a perceptuálno-motorické schopnosti využívaním učebnej pomôcky Lego Dacta.
- Osvojovať si grafomotorické zručnosti realizovaním grafomotorických cvičení.
- Verbálne aj vizuálne interpretovať umelecké diela.
- Riešiť pravidelne matematicko-logické úlohy.
- Precvičovať si správnu výslovnosť jazykovými cvičeniami.
- Orientovať sa v encyklopédiách, diskutovať o prírodovedných témach.
- Uplatňovať digitálne technológie na rozvíjanie digitálnej gramotnosti.
- Pozorovať prírodu, vytvárať si pozitívny vzťah k prírode a k svojej obci.
- Denne aktívne počúvať literárne texty.
- Prezentovať pred kamarátmi v triede obľúbenú knihu.
- Osvojovať si prvky ľudových tradícií pri oslave sviatkov.
- Rozširovať si repertoár ľudových riekaniiek a ľudových piesní z nášho regiónu počas fašiangového obdobia.
- Spoznávať lokality regiónu a Slovenska účasťou na školských výletoch.
- V rámci krúžku anglického jazyka sa oboznámiť s cudzím jazykom

Cieľom prosociálnych aktivít implementovaných do výchovy a vzdelávania so zameraním na dieťa je:

- pomôcť druhým, podeliť sa, podarovať,
- spolupracovať s druhým,
- vedieť sa vcítiť do pocitov druhého,
- identifikovať pozitívne ľudské vlastnosti,
- oceniť kamarátove schopnosti a výkony,
- pozitívne prijať a hodnotiť iných v podmienkach bežných aj sťažených
- pozitívne vnímať, reálne hodnotiť situácie a udalosti.
- poskytnúť pomoc inému, napríklad v skupinovej práci, pri hre a pod.,
- nenútené a dobrovoľne obdarovávať druhých, napr. na meniny alebo na Vianoce,
- dokáže sa spravodlivo podeliť o spoločné hračky, náradie, náčinie a pod. na základe vopred dohodnutých pravidiel,

- zdôvodní, prečo nemusí vec, ktorá je jeho požičať, a zároveň jednoducho opíše dôsledky tohto rozhodnutia; dokáže uviesť príklady vecí, o ktoré by sme sa deliť nemali (použitá žuvačka, zubná kefka a pod.),
- plní si dohodnuté povinnosti; zvládne si odkladať veci/hračky na pôvodné miesto, udržiavať poriadok v skrini, či počas

Cieľom školy v podoblasti Pohyb a telesná zdatnosť nad rámec Štátneho vzdelávacieho programu pre predprimárne vzdelávanie v materských školách a cieľom sezónnych pohybových aktivít **implementovaných do výchovy a vzdelávania so zameraním na dieťa:**

- Rozvíjať telovýchovné zručnosti využívaním telovýchovných pomôcok v interiéri materskej školy, v telocvični a na ihrisku v areáli školy.
- dosiahnuť primeranú a optimálnu úroveň telesného a motorického vývinu,
- spoznávať seba samého prostredníctvom pohybu,
- rozvíjať sebavedomie detí,
- rozvíjať schopnosť sebahodnotenia,
- vytvoriť návyk zdravého spôsobu života s vhodnou pohybovou aktivitou,
- rozvíjať pohybové zručnosti aktivitami v rôznom prostredí realizovaním kondičných cvičení, športových hier, základov atletiky a gymnastických cvičení.
- bezpečne zvládnuť jazdu na rôznych prostriedkoch (odrážadlá, trojkolky, bicykle),
- zvládnuť základné lyžiarske zručnosti(stoj na lyžiach, jazda „v pluhu“, zastavenie),
- zvládnuť základné plavecké zručnosti (dýchanie, splývanie, ponáranie, skoky, orientácia pod vodou)

1.3 Poslanie našej materskej školy

Veríme, že **osobnostne orientovanou predškolskou výchovou a prosociálne zameraným výchovným štýlom** podporíme v deťoch aj učiteľkách radosť a lásku, vzbudíme u nich dôveru v seba, láskavosť k sebe aj iným a otvoríme im cestu k tvoreniu šťastného a spokojného života.

Základné črty našej práce:

- Správame sa k sebe v štýle hesla “Rob druhým, čo chceš aby robili oni tebe”.
- Poskytujeme deťom a učiteľkám slobodu a príležitosť pre radostné tvorenie
- Rešpektujeme každé dieťa také, aké je, láskavo mu dovoľíme tvoriť si svoj svet

- Poskytujeme deťom priestor pre proces spoznávania seba samého, svojich možností, svojho sveta
- Uznávame a oceňujeme vynaloženú námahu pri tvorení a učení sa
- Spoznávame a rozvíjame silné stránky dieťaťa.
- Pomáhame deťom spoznávať svet iných, rešpektovať ho
- Považujeme pohybovú aktivitu a športovanie za súčasť každodenného života
- Bádateľskými aktivitami a zážitkovým učením podporujeme v deťoch lásku k prírode a ku všetkému živému
- Vzbudzujeme v deťoch národné povedomie, národnú hrdosť a z nej vyplývajúce vlastnosti – pravdovravnosť, čestnosť, vieru v seba a svoj národ
- Poskytujeme prostredie pre deti so zdravotným znevýhodnením a nadané detis

Rodičom poskytujeme pomoc pri porozumení ich dieťaťu. Sme ich partnerom pri výchove detí. V prípade potreby dokážeme rodine poradiť ako pracovať s vlastným dieťaťom. Komunikujeme denne; spolupracujeme pri riešení rôznych situácií, príležitostne sa stretávame všetci na akciách triedy, školy. Pre učiteľky sme miestom, kde naplňajú svoje poslanie. Oceňujeme snahu učiteliek pri vytváraní pozitívnej klímy triedy a školy, vytvárame podmienky na osobnostný a profesijný rast, rešpektujeme práva a potreby každého zamestnanca.

Prečo sme si vybrali okrem **osobnostne orientovanej predškolskej výchovy aj rozvoj prosociálneho správania?** Prosociálnosť definujeme ako *“správanie, ktoré je zamerané na poskytovanie pomoci druhým, alebo v prospech iných ľudí, či skupín bez akejkoľvek odmeny, pochvaly a uznania”* (Klimeková 2000). Toto správanie je motivované zvnútra jedinca, nie je motivované vonkajšou odmenou alebo pochvalou. **Zvnútornením** nasledujúcich foriem správania **dôjde k pozitívnej zmene osobnosti**. Tak dieťaťa ako aj učiteľa. A v konečnom dôsledku aj k zmene klímy triedy a školy. Je však dôležité, aby sa naozaj zvnútornili častou frekvenciou ich aplikovaní vo výchovno-vzdelávacom procese.

konzumácie jedla, rozdať/pozbierať pomôcky pre iných ako súčasť zverenej úlohy a pod.

V materskej škole je možné prosociálnu výchovu realizovať aj ako samostatnú zložku, ktorá sa prelína so všetkými výchovnými zložkami. Na rozvíjanie prosociálnej výchovy v materskej škole je **najúčinnejším prostriedkom realizovať ju pomocou zážitkového učenia**, pričom hlavnou výchovno-vzdelávacou metódou je hra. Prosociálne správanie sa dá u detí rozvíjať pomocou rôznych prosociálnych aktivít, ktoré Miňová, Gmitrová, Mochnáčová (2002) rozdelili na **6 oblastí**, pričom každá sa zameriava na niečo iné:

1. Utváranie pozitívneho vzťahu k sebe samému.

2. Utváranie pozitívnych medziľudských vzťahov a osvojovanie si zručností sociálnej komunikácie.
3. Rozvíjanie úcty a pozitívneho hodnotenia druhých.
4. Empatiu a komunikáciu citov.
5. Asertívne alebo nenásilné správanie.
6. Kooperatívne správanie a ochota rozdeliť sa, pomáhať a obdarovať iných.

V **prosociálnej výchove** môžeme klasifikovať **metódy zamerané na osobnosť dieťaťa**:

- **Metódy emocionalizácie osobnosti dieťaťa** – sem zaraďujeme: umelecké vyjadrenie pocitov, hodnotenie, slávnosti a prezentácie.
- **Metódy motivácie osobnosti dieťaťa** – zaraďujeme tu posilňovanie pozitívneho správania a podnecovanie nového, pozitívneho správania.
- **Metódy socializácie osobnosti dieťaťa** – sú metódy zmien postojov, hranie rolí a otvorená komunikácia.
- **Metódy axiologizácie osobnosti dieťaťa** – patria tu metódy objasňovania, zhodnocovania a zážitku.
- **Metódy kreativizácie osobnosti dieťaťa** – sem zaraďujeme bádateľské metódy, brainstorming a tvorivé riešenie problémov. Kučerová (1998)

1.4. Zameranie materskej školy

Náš školský vzdelávací program dostal názov „**Farebný svet**“. Svet okolo nás je tvorený rôznymi farbami, rôznymi situáciami, rôznymi ľuďmi a my sa v ňom celý život učíme. V materskej škole je dieťa od útleho veku obklopené taktiež rôznymi farbami, deťmi, dospelými, situáciami a tiež sa učí v ňom žiť. Tvorí si svoj svet a zároveň ovplyvňuje svet okolo seba. My sme si určili víziu, aby si deti tento farebný svet tvorili v

„modernej škole do ktorej s radosťou chodíme a s láskou svoj svet tvoríme“.

Tvoríme denne. Hlavou svoje myšlienky, ústami svoje reči, rukami naše činy, veľdiela z papiera a lepidla, rýchlymi nohami tvoríme zábavu pred utekajúcim kamarátom...Tvoríme si postoje k sebe, ku kamarátom, k dospelým. K celému svetu. Turek (In Bruteničová, Valachová , 2011) hovorí: *„Tvorivosť sa v nijakej činnosti nemôže rozvíjať pod nátlakom, na príkaz. Tvorivá osobnosť potrebuje slobodu pre svoju prácu, slobodu vyjadrovania, slobodu byť sebou*

samým. “ Pri tvorení v škole nám pomáhajú pritom všetci naokolo, ktorí si tiež tvoria svoj svet. A my sa ho pokúsime v našej materskej škole rešpektovať. **Nebudeme druhým robiť to, čo nechceme, aby robili oni nám.** To je základ prosciálnej výchovy v štýle hesla R.R.Olivara.

V súlade s Koncepčným zámerom rozvoja Materskej školy, Nová 2 plníme postupne strategický cieľ v **pedagogickej** oblasti, ktorý spočíva v tom, že **deti v našej materskej škole budú absolvovať o 75% viac aktivít zameraných na rozvoj prosociálneho cítenia a správania** sa ako pred rokom 2024 (podrobné rozpracovanie dosahovania cieľa, jeho plnenie a následné hodnotenie je rozpracované v Koncepčnom zámere rozvoja Materskej školy, Nová 2 na roky 2022-2025).

V súlade s **osobnostne orientovanou predškolskou výchovou a prosociálnym výchovným štýlom sa zameriavame na rozvoj pohybových zručností.** V rámci učebných osnov máme vypracované rozšírené výkonové a obsahové štandardy v podoblasti Pohyb a zdravie (*Príloha č.2*).

Tretou oblasťou, na ktorú sa zameriavame, je okrem **osobnostne orientovanej predškolskej výchovy a rozvoja prosociálneho správania aj rozvíjanie pohybových zručností.** Pohyb je pre deti v predškolskom veku úplne prirodzený a dieťa by ho malo samé vyhľadávať. Preto sa ho snažíme nelimitovať, nezakazovať pohyb, ale naopak vytvárať bezpečné podmienky na to, aby dieťa svoje pohybové možnosti prirodzene skúmalo, aj s bezpečnou dávkou rizika. Dieťa stimulujeme k pohybu ukážkou zručnosti, ktorú by sa malo naučiť. Pri učení zručnosti ho usmerňujeme a komentujeme úspešné, či neúspešné pokusy. Na základe pokynov učiteľky vie dieťa svoj pohyb korigovať a postupne zlepšovať. Dôležitá je správna motivácia, aby v opakovaní zručnosti pokračovalo, aby ho nič neodradilo. Vedíme deti k osvojeniu nových pohybových zručností, rozvoju pohybových schopností a vytvárame mu príležitosti na osvojovanie si poznatkov týkajúcich sa zdravia. Je to oblasť zameraná na pohyb ako prostriedok upevňovania zdravia a na podporu každodenného pohybového režimu detí pestrou a prítlačivou formou.

Aj keď zameranie našej materskej školy nie je orientované na jednu oblasť, možno ho chápať širokospektrálne, predsa máme jednu prioritu, ktorou je **uplatňovanie prosociálneho výchovného štýlu.** Povedané jednou vetou: Dospelý bezpodmienečne akceptuje osobnosť dieťaťa a pripisuje mu pozitívne city a vlastnosti.

Spolupráca školy a rodiny

- Prehľbujeme tradičné i netradičné formy spolupráce
- Poskytujeme poradenskú a konzultačnú činnosť pre rodičov.

- Zabezpečujeme kontakty rodiny s odborníkmi ako logopéd, psychológ, centrum poradenstva a prevencie
- Rodina je pre nás partner, s ktorým sa snažíme o jednotné výchovné pôsobenie na dieťa

Spolupráca školy a inštitúcií

- Materská škola úzko spolupracuje so zriaďovateľom, Základnou školou Spojová, Základná škola Moskovská, Radou školy a Rodičovským združením.
- Spolupracujeme s centrom poradenstva a prevencie, hasičským a záchranným zborom, policajným zborom SR,
- Spolupracujeme s Domom seniorov Jeseň
- Spolupracujeme s Verejnou knižnicou Mikuláša Kováča,
- Nadväzujeme spoluprácu s inštitúciami ponúkajúcimi zaujímavé a hodnotné aktivity vhodné pre rozvoj detí.
- Spolupracujeme s poskytovateľom služby – Vozenie detí na poníkoch, hipoterapia, spravidla 1x mesačne

1.5 Krúžková činnosť a sezónne aktivity

Krúžková činnosť sa v našej materskej škole sa organizuje v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 541/2021 Z. z. o materskej škole v znení vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 341/2023 Z. z. a v súlade so školským zákonom. Krúžková činnosť sa organizuje v popoludňajších hodinách tak, aby nenarušovala odpočinok detí a na základe informovaného súhlasu zákonného zástupcu.

Zákonný zástupca dieťaťa je informovaný o:

- Časovom zabezpečení
- Priestorovom zabezpečení
- Materiálno-technickom zabezpečení
- Personálnom zabezpečení
- Finančnom zabezpečení

Za bezpečnosť detí počas krúžkovej činnosti zodpovedá učiteľka, ktorá ju zabezpečuje. Ak krúžkovú činnosť vykonáva lektorka so súhlasom zákonných zástupcov, za bezpečnosť detí zodpovedá lektorka.

Cieľom realizácie krúžkovej činnosti, rešpektujúc pritom to, že najúčinnějšíou formou, metódou aj prostriedkom krúžkovej činnosti je hra a hrová činnosť, je:

- Utvárať u detí návyk zmysluplne využívať voľný čas / primárna prevencia pred negatívnymi sociálnopatologickými javmi/
- Kultivovať a celostne rozvíjať osobnosť dieťaťa
- Rozvíjať špecifické kompetencie, na ktoré má dieťa predpoklady
- Viest' deti ku kooperácii, spolupráci
- Rozvíjať u detí potrebu aktívneho sebarozvoja, sebaregulácie a sebareflexie

O každom krúžku je vedená dokumentácia:

- Prihláška dieťaťa do krúžku podpísaná rodičom
- Informovaný súhlas zákonného zástupcu so zaradením dieťaťa do krúžku
- Evidencia dochádzky do krúžku
- Plán činnosti krúžku
- Vyhodnotenie krúžku

Naša materská škola ponúka spravidla:

- **Krúžok anglického jazyka** /3-4 skupiny/, ktorý realizujeme v spolupráci so spoločnosťou **MAGICA ACADEMY** v popoludňajších hodinách **každý týždeň** podľa priloženého Harmonogramu krúžkovej činnosti (*príloha č. 3*) v zasadačke MŠ

A sezónne aktivity:

- **Kurz lyžovania** v spolupráci z ASA s.r.o., ktorý prebieha spravidla v januári, februári jeden krát ročne v aktuálne zasneženom lyžiarskom stredisku
- **Kurz plávania** v spolupráci z ASA s.r.o., ktorý prebieha spravidla v októbri a v máji, dva krát ročne na Fugerovom dvore.

Sezónne kurzy sú zamerané na osvojovanie nových zručností v rozličnom prostredí a na rôznych pohyblivých prostriedkoch. Najmä **plavecké výcviky** možno považovať za kľúčové z pohľadu rozvoja základných plaveckých zručností, akými sú ponáranie, dýchanie, vznášanie na vode, splývanie, skoky do vody alebo orientácia pod vodou. Tieto zručnosti vo vodnom prostredí sú predpokladom bezpečného pohybu a pobytu dieťaťa v bazénoch, na kúpaliskách, jazerách alebo v mori. Lyžiarsky kurz dáva predpoklady na to, že dieťa zvládne základné lyžiarske zručnosti ako stoj na lyžiach, jazda „v pluhu“, zastavenie jazdy na lyžiach.

Riaditeľka je:

- Oprávnená kontrolovať a hodnotiť priebeh edukačného procesu v rámci krúžku,
- Zodpovedná za dodržiavanie požiadaviek bezpečnosti a psychohygieny detí, vnútornú organizáciu
- Zodpovedná za dodržiavanie zmluvných podmienok v záujme dieťaťa a zákonného zástupcu

Pred uskutočnením súčasti výchovno-vzdelávacieho procesu sa o organizačnom zabezpečení vyhotoví písomný záznam, ktorý obsahuje poučenie zúčastnených osôb o bezpečnosti a ochrane zdravia, podpis pedagogického zamestnanca povereného riaditeľom a podpisy všetkých plnoletých zúčastnených osôb.

Lektor krúžku je povinný:

- Prísť na pracovisko (do MŠ) načas
- Dodržiavať časovú dotáciu na jednotlivé skupiny, neskracovať vymedzený čas
- Postupovať podľa schváleného plánu činnosti,
- Dbáť na bezpečnosť a psychohygienu detí,
- Bezpečne zaobchádzať s materiálno-technickým vybavením a dbať, aby nedošlo k jeho poškodeniu.

Zákonní zástupcovia detí boli riadne poučení o možných dôsledkoch súvisiacich s krúžkovou činnosťou a vlastnoručným podpisom vyjadrili súhlas s účasťou dieťaťa na krúžku.

Organizácia počas aktivít nad rámec VVČ: § 6 vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 541/2021 Z.z. o materskej škole.

Pri činnostiach podľa § 28 ods. 16 zákona, ktoré organizuje a vykonáva materská škola, sa zabezpečuje na

- a) pobyt detí v škole v prírode s jedným učiteľom materskej školy najviac 10 detí¹
- b) výlet alebo exkurziu dvaja pedagogickí zamestnanci a jedna poverená plnoletá osoba na počet detí podľa § 28 ods. 9 zákona,
- c) plavecký, lyžiarsky výcvik jedna kvalifikovaná osoba najviac na osem detí
- d) ďalšie aktivity v súlade so školským vzdelávacím programom jeden pedagogický zamestnanec a jedna poverená plnoletá osoba na najviac desať detí.

Pomocným personálom na jednotlivé aktivity môžu byť aj rodičia, podľa počtu detí a podľa dohodnutého harmonogramu.

---

¹ § 4 ods. 4 písm. a) vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 541/2021 Z. z. o materskej škole.

Za kvalitnú organizáciu a zabezpečenie bezpečných, hygienických fyziologických potrieb detí zodpovedá riaditeľovi poverený pedagogický zamestnanec.

Oboznamovanie detí s cudzím jazykom

Materská škola vytvára priestor a podmienky pre oboznamovanie detí s cudzím jazykom podľa záujmu rodičov a ponuky lektorov – anglický, ukrajinský.

Vozenie detí na poníkoch

Materská škola vytvára priestor a podmienky pre oboznamovanie sa detí so živými zvieratami, ich kŕmenie, vozenie a jazdenie na poníkoch. Deti počas jazdy na poníkoch cvičia, upevňujú svalstvo chrbta a celého tela, vyrovnáva sa postúra tela. Aktivita sa realizuje spravidla 1x mesačne na základe informovaného súhlasu rodičov.

2. Dĺžka štúdia a forma výchovy a vzdelávania

V materskej škole sa uskutočňuje celodenná výchova a vzdelávanie s možnosťou poldennej výchovy a vzdelávania pre deti, ktorých rodičia to požadujú. V triedach vykonávajú výchovno-vzdelávaciu činnosť dvaja učitelia striedavo na zmeny (bez ohľadu na počet detí zaradených v danej triede). Dĺžka dochádzky je niekoľkoročná 1-5 rokov. Ak nejde o povinné predprimárne vzdelávanie, umožňuje sa zanechanie vzdelávania alebo rozhodnutie riaditeľa materskej školy o predčasnom skončení predprimárneho vzdelávania dieťaťa za podmienok ustanovených zákonom².

Usporiadanie denných činností spracúva materská škola vo forme denného poriadku, ktorý:

- zabezpečuje vyvážené striedanie spontánnych hier a riadených činností,
- vytvára dostatočný priestor pre individuálne potreby a záujmy detí,
- zabezpečuje dodržiavanie zásad zdravej životosprávy (pravidelné stravovanie, dostatočný pobyt na čerstvom vzduchu, dostatočná pohybová aktivita a odpočinok)
- umožňuje poskytovanie podporných opatrení vo výchove a vzdelávaní podľa zákona³ a katalógu podporných opatrení, ktorý vydáva ministerstvo.

---

² § 28d školského zákona

³ podľa § 145a a § 145b školského zákona.

3. Učebné osnovy

Učebné osnovy sú spracované v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre predprimárne vzdelávanie a sú súčasťou školského vzdelávacieho programu Farebný svet. Ich obsah je rozšírený o výkonové a obsahové štandardy vo výchovno-vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb, podoblast' pohyb a pohybová zdatnosť (príloha č. 2).

Učebné osnovy sú rozdelené do mesačných obsahových celkov. Je ich desať. Každý obsahový celok má trvanie jeden mesiac a skladá sa z niekoľkých tém. Poradie tém určených v konkrétnom obsahovom celku sa nemusí dodržať v každej triede. V rámci jedného obsahového celku sa môžu v konkrétnych týždňoch zaraďovať témy v rôznych triedach v rôznom poradí aj rôznej dĺžke trvania. Aby sa tak mohlo diať, a zároveň aby sa rešpektovala požiadavka prihliadať pri plánovaní a realizácii výchovno-vzdelávacej činnosti na aktuálnu vývinovú úroveň detí, v učebných osnovách nemáme priradené výkonové štandardy k jednotlivým témam, ale len k obsahovému celku tak, aby mali učiteľky možnosť pri plánovaní výchovno-vzdelávacej činnosti naplánovať si toľko cieľov z učebných osnov ku konkrétnej téme, koľko potrebujú, pričom si môžu pomôcť materiálom obsahujúcim adaptácie výkonových štandardov štátneho vzdelávacieho programu. Nie je vylúčené, že k rovnakej téme budú mať učiteľky v jednej triede vybraný iný počet cieľov z obsahového celku/projektu, ako učiteľky z inej triedy. Dôležité je, aby sa výkonové štandardy naplánované v danom obsahovom celku plnili/dosahovali všetky a v každej triede, samozrejme vždy s ohľadom na aktuálnu vývinovú úroveň detí. Učivo osvojené v určitom logickom usporiadaní deti lepšie chápu, prijímajú, má pre ich osobnostný rozvoj väčší význam a vedia ho lepšie využívať v ďalšom napredovaní a sebarozvoji, ako izolované učivo sprostredkované bez zjavných súvislostí.

Časť obsahu obsahových celkov sa bude plniť mimo materskej školy a to počas exkurzií, poldenných turistických vychádzkach, na lyžiarskom výcviku a na plaveckom výcviku.

Obsahové celky korešpondujú s ročným obdobím a jednotlivé témy na seba nadväzujú a tvoria ucelený logický celok.

Učebné osnovy sú spracúvané na obdobie školského vyučovania (na 10 mesiacov školského roka). V čase letných prázdnin sa výchovno-vzdelávacia činnosť plánuje a realizuje formou voľných hier a hrových činností.

Obsah vzdelávania v materskej škole je obsahom všeobecného vzdelávania. Jednotlivé vzdelávacie oblasti reprezentujú základné obsahy ľudskej kultúry a pokrývajú všetky aspekty kultúrnej gramotnosti, ktoré sa budú kontinuálne rozvíjať na vyšších stupňoch vzdelávania.

Kombinácia a integrácia vzdelávacích oblastí závisí aj od vývinových špecifik a od úrovne dosiahnutých spôsobilostí detí v konkrétnej triede.

Zohľadnené sú vnútorné aj vonkajšie podmienky materskej školy.

Prostredníctvom zmysluplnej výchovno-vzdelávacej činnosti podporovanej rôznymi doplnkovými aktivitami, sa zameriame na celostný rozvoj osobnosti detí v poznávaní dieťaťa ako seba samého, sveta ľudí, prírody a kultúry.

Niektoré výkonové štandardy sa neobjavia v žiadnom obsahovom celku/projekte, ale ich máme uvedené na začiatku učebných osnov ako ciele, ktoré sa plnia/dosahujú každodenne, priebežne počas celej dochádzky dieťaťa do materskej školy. Sú to niektoré výkonové štandardy zo vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť, Zdravie a pohyb, Jazyk a komunikácia a ďalších, zamerané najmä na utváranie, rozvíjanie a upevňovanie:

- kultúrnych, hygienických stravovacích a spoločenských návykov detí;
- zručností súvisiacich s osobnou hygienou a sebaobsluhou detí pri obliekaní a vyzliekaní,
- návykov súvisiacich s bezpečným správaním sa v cestnej premávke,
- zručností v rozvíjaní hier a činností podľa výberu detí
- priateľských vzťahov detí v hrách,
- komunikačných zručností.

Plánovanie výchovno-vzdelávacej činnosti

Plánovanie sa v každej triede realizuje podľa „uznesenia o spôsobe plánovania“, ktoré je dohodnuté na prvej pedagogickej rade v septembri.

Osnovu plánovania spravidla tvoria:

- vzdelávacia oblasť, výkonový štandard, výkonové úrovne rešpektujúce úroveň schopností dieťaťa, učebné zdroje pomocou ktorých sa plánuje daný cieľ dosiahnuť, názov aktivity a stratégie.

Dátum realizácie a zápis učiteľky, ktorá cieľ realizovala nie je povinnosťou, nakoľko sa táto informácia zaznamenáva do triednej knihy. Do triednej knihy sa zapisujú realizované činnosti a aktivity v minulom čase a využívajú sa skratky:

- HaČPV – hry a činnosti podľa výberu detí,
- ZC – zdravotné cvičenie,
- VA – vzdelávacia aktivita,
- PV – pobyt vonku.

Pri plnení povinného predprimárneho vzdelávania odporúčame rodičom pracovať individuálne podľa obsahu „Predprimárne vzdelávanie: Sprievodca cieľmi a obsahom“.

Pri výchovno-vzdelávacích činnostiach u detí, ktoré sú prijaté na povinné predprimárne vzdelávanie a navštevujú materskú školu jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky, pracujeme podľa publikácie „Predprimárne vzdelávanie: Sprievodca cieľmi a obsahom“.

Pre deti pokračujúce v plnení povinného predprimárneho vzdelávania triedna učiteľka vypracúva stimulačný program na základe odporúčaní centra poradenstva a prevencie, prípadne individuálny plán výchovno- vzdelávacej činnosti.

4. Osobitosti výchovy a vzdelávania detí so zdravotným znevýhodnením a detí s nadaním

Naša materská škola poskytuje podmienky pre inkluzívne vzdelávanie.

Deti, pre ktoré je predprimárne vzdelávanie povinné, sa spravidla zaraďujú do samostatnej triedy. Deti so zdravotným znevýhodnením sa zaraďujú do tried spolu s ostatnými deťmi alebo do samostatných tried pre deti so zdravotným znevýhodnením; deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktoré nie sú deťmi so zdravotným znevýhodnením, sa zaraďujú do tried spolu s ostatnými deťmi⁴.

O zaradení dieťaťa so zdravotným znevýhodnením rozhodne riaditeľ materskej školy na základe odporúčania všeobecného lekára pre deti a dorast a zariadenia poradenstva a prevencie a na základe vopred prerokovaného informovaného súhlasu zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. O zaradení dieťaťa s nadaním rozhodne riaditeľ materskej školy na základe odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie a na základe vopred prerokovaného informovaného súhlasu zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. Počet detí v triede môže byť znížený najviac o dve za každé dieťa so zdravotným znevýhodnením a dieťa s nadaním. Maximálny počet zaradených detí so zdravotným znevýhodnením a detí s nadaním v jednej triede sú dve⁵.

Všeobecne platné princípy a kritériá inklúzie vo vzdelávaní:

- **Vzdelávanie pre všetkých** – Všetky deti bez ohľadu na pohlavie, vierovyznanie, etnickú, jazykovú alebo kultúrnu príslušnosť, ekonomické zázemie a zdravotné znevýhodnenie alebo nadanie majú rovnaký prístup k vzdelávaniu.
- **Univerzálne a rovnaké vzdelávacie ciele** (na výstupe vzdelávania) - V závislosti od konkrétnej a aktuálnej situácie materskej školy pravidelne modifikujeme a adaptujeme školský vzdelávací program podľa reálnych potrieb. Dieťa so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu školy. Ak jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelávalo podľa školského vzdelávacieho programu, dieťa sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu vypracovaného v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa.

---

⁴ § 28 ods. 8 školského zákona

⁵ § 28 od s. 12 školského zákona

- **Diverzita a adaptabilita na úrovni presnej identifikácie a diferencovanosti vstupných podmienok a pokroku vo vzdelávaní** - Materská škola vytvára podmienky na to, aby všetci pedagogickí zamestnanci materských škôl boli schopní pedagogického diagnostikovania, a aby materská škola bola v úzkom kontakte s odborníkmi z príslušného zariadenia poradenstva a prevencie. Učiteľky materskej školy sú schopné pristupovať k týmto deťom individuálne a zabezpečovať ich zmysluplný individuálny rozvoj.
- **Adaptácia procesu a postupu podmienkam lokálnej komunity a jej potrieb** - Zabezpečovanie inkluzívneho vzdelávania vyžaduje úzku a intenzívnu spoluprácu všetkých zainteresovaných a dobre štruktúrovaný tím, ktorý podporuje inkluzívnosť vo vzdelávaní. Každá materská škola zabezpečuje intenzívnu spoluprácu aj s rodičmi detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, pričom rodičia, deti a ďalší odborníci vytvárajú koordinovaný tím, aby sa zabezpečili konkrétne potreby týchto detí. Materská škola rovnako vytvára podmienky na intenzívnu spoluprácu a komunikáciu s rodičmi detí so zdravotným znevýhodnením a s nadaním.
- **Presah školských aktivít na lokálne aktivity a ich integrácia do činnosti školy** - Materská škola dbá o to, aby v rámci svojich priestorov zabezpečila univerzálny dizajn rešpektujúci potreby detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a zabezpečila tak plnú participáciu detí na živote školy.
- Materská škola zároveň dbá aj o odbúranie všetkých bariér, ktoré by mohli narúšať proces inklúzie vo vzdelávaní. Okrem fyzických bariér ide aj o bariéry informačné a komunikačné. Prostredie je zabezpečené tak, aby v čo najväčšej miere spájalo všetky deti.
- **Intenzívny profesijný vývin podieľajúcich sa pedagogických zamestnancov.** Materská škola poskytuje podmienky pre zainteresovaných zamestnancov na vzdelávanie v rámci plánu profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov. Naša materská škola má navyše poverenú konkrétnu osobu zodpovednú za koordináciu poskytovania komplexných služieb pre deti so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Je ňou učiteľka s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa a súkromnou praxou vo výchove a vzdelávaní detí so zdravotným znevýhodnením.

Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Naša materská škola vytvára inkluzívne prostredie pre všetky deti, vrátane detí cudzincov.

Osobitosťou výchovno-vzdelávacej činnosti je aj osvojovanie si základov slovenského jazyka tak, aby deti cudzincov mali dostatočné a veku primerané komunikačné schopnosti v slovenskom jazyku a ich podpora pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka v národnostnej materskej škole podľa katalógu podporných opatrení, ktorý vydáva ministerstvo.

5. Vnútny systém kontroly a hodnotenia detí

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov detí v materskej škole je posúdiť aktuálnu úroveň vývinu dieťaťa, poskytnúť dieťaťu a jeho rodičom spätnú väzbu o rozsahu osvojenie jednotlivých kompetencií, jeho ďalšiu motiváciu a činnosti. Pri hodnotení vychádzame z požiadaviek zákona č. 245/2008 Z. z (školský zákon). Okrem sumatívnych výsledkov sa sústreďujeme na rozpracovanie formatívneho priebežného hodnotenia výsledkov formou hodnotiaceho portfólia (pracovné listy, výtvarné práce, diagnostické hárky), diagnostické hodnotenie neformálne (priebežne pozorovanie dieťaťa), sebahodnotenie – dieťa hodnotí svoju činnosť, hľadá riešenia k zlepšeniu svojej činnosti.

Najčastejšie využívané metódy sú:

- Pozorovanie – krátkodobé, dlhodobé, systematické, náhodné.
- Interview – otvorené, zatvorené.
- Analýza produktov – výtvarných prác a výrobkov
- Portfólio prác za určitý časový horizont
- Slovné hodnotenie – pochvala, povzbudenie
- Psychomotorické testy

Pri hodnotení dieťaťa využívame tzv. individuálny rámec, to znamená, že výkon dieťaťa porovnávame s jeho predchádzajúcimi výkonmi, nie s výkonmi iných detí.

Formy hodnotenia: neverbálne – úsmev, prikývnutie, verbálne – pochvala, povzbudenie.

Podrobný systém kontroly a hodnotenia detí je rozpracovaný vo vnútornom pláne kontroly, hospitačných záznamoch, ročnom hodnotení detí.

Kontrola a hodnotenie detí

- Diagnostika – vstupná, priebežná a výstupná (forma a obsah diagnostiky sa odsúhlasí na prvej pedagogickej rade)
- Pre integrované deti a deti s pokračovaním plnenia povinného predprimárneho vzdelávania využívame osobitný systém kontroly a hodnotenia na základe

vypracovaného stimulačného programu. Opierame sa odporúčania centra pedagogicko- psychologického poradenstva

- Pri kontrole a hodnotení detí vychádzajú učiteľky z profilu absolventa. Hodnotia a kontrolujú úroveň dosahovaných kompetencií uvedených v Štátnom vzdelávacom programe pre predprimárne vzdelávanie v materských školách.

Nástroje hodnotenia:

- Pozorovanie dieťaťa v činnosti, jeho postavenie v kolektíve.
- Pozorovanie triedy ako skupiny.
- Skúšky verbálnych výpovedí.
- Analýza grafického vyjadrenia.
- Skúšky kreativity, umeleckého vyjadrenia.
- Skúšky telovýchovných a pohybových zručností.
- Skúšky pracovnej zručnosti.
- Rozbory s dieťaťom a rodičmi.

Vypracovala dňa 25. 8. 2024 riaditeľka MŠ Mgr. Svetlana Svetlíková

Tento vnútorný predpis nadobúda účinnosť od 1.9.2024

Zoznam použitej literúry

- BRUCEOVÁ, T. 1996. *Předškolní výchova*. Praha: Portál, 1996. 176 s. ISBN 80-7178-068-5.
- CEJPEKOVÁ, J. 2001. *Pedagogika predškolského veku*. Zvolen: Bratia Sabovci, 2001. 104 s.
ISBN 80-8055-491-9.
- JASTRABANOVÁ, E. Prosociálny výchovný štýl. [online]. Dostupné na: http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/magyarorszagi_nemzetisegek/szlovakok/slovencki_nar_2005/pages/005_prosocialny_vychovny.htm
- KOSOVÁ, B. - KASÁČOVÁ, B. 2007. *Základné pojmy a vzťahy v edukácii*. Banská Bystrica: PF UMB, 2007. 162 s. ISBN 978-80-8083-525-5.
- KOSOVÁ, B. 1998. *Vybrané kapitoly z teórie personálnej a sociálnej výchovy*. Banská Bystrica: PF UMB, 1998. 134 s. ISBN 80-8083-043-6.
- LIPNICKÁ, M. 2011. *Předškolná pedagogika*. Prešov: Rokus, s. r.o., 2011. 152 s. ISBN 978-80-89510-01-6.
- OPRAVILOVÁ, E. 1998. Osobnostne orientovaná předškolní výchova. *Předškolná výchova*, 1998/1999. roč. 53, č.1, s. 1-3. ISSN 0032-7220.
- PUPALA, B. – KOLLÁRIKOVÁ, Z. 2001. *Předškolná a elementárna pedagogika*. Praha: Portál, 2001. 456 s. ISBN 80-7178-585-7.
- Štátny vzdelávací program pre predprimárne vzdelávanie v materských školách*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2016. Dostupné na: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/nove_dokumenty/statny-vzdelavaci-program/SVP_materske_skoly_2016-17780_27322_1-10A0_6jul2016.pdf

Zoznam príloh

Príloha č.1 Denný poriadok materskej školy

Príloha č.2 Rozšírené výkonové a obsahové štandardy v podoblasti Pohyb a zdravie

Príloha č.3 Harmonogram krúžkovej činnosti